

Михајло Идворски Пупин
“СИН СИРОМАШНОГ СРПСКОГ СЕЉАКА”
Документарни филм, трајање: 90 минута

SOUTH SLAV MONUMENTS

I

SERBIAN ORTHODOX CHURCH

EDITED BY

MICHAEL J. PUPIN, Ph.D., Hon. D.Sc., LL.D., etc.

PROFESSOR OF COLUMBIA UNIVERSITY

PRESIDENT OF THE NEW YORK ACADEMY OF SCIENCE

MEMBER OF THE FRENCH ACADEMY OF SCIENCE MEMBER OF THE SERBIAN ACADEMY OF SCIENCE

ETC.

HILENDAR. On Mount Athos, the "Holy Mountain." This is the last Foundation of Nemanja. The mountain of Athos is well known throughout the entire Orthodox world as the centre of a great monastic republic.

In 1196 Nemanja left the throne to his younger son Stephen, and retired to Mount Athos, where his youngest son Sava had lived some years before as a simple monk. They found in a beautiful olive wood the ruins of a small chapel, and Nemanja, who now had the monastic name of Simon, decided to build a new church on the site of these ruins. Such was the beginning of the afterwards famous religious and theological centre—outside of Serbia. During a period of 200 years the Kings of Serbia without distinction added to the buildings and endowments of this ancient foundation of their fathers with devotion and delight. The most liberal of all the royal benefactors was King Milutin, the great grandson of Nemanja. He built the new church of Hilendar, providing it with immense property and treasures.

The Monastery of Hilendar is often mentioned in Serbian song as the pride of their religious and natural institutions. Sometimes it is called Vilindar (*i.e.*, gift of the fairies) on account of its beauty.

СРПСКА ЦРКВЕНА АРХИТЕКТУРА

POST SCRIPTUM

Ова књига, чије је уређење и стварање надгледао у Енглеској владика Николај Велимировић, професор на Богословији *Свети Сава* у Београду, не доноси све православне српске црквене зграде, већ само оне чији се изглед могао приказати у данашњим приликама. Будући да је Србија била под окупацијом, било је немогуће набавити фотографије и цртеже свих цркава. Отуда смо били принуђени да неопходан материјал за ову књигу тражимо и изван Србије, у савезничким и неутралним земљама. Користили смо оно што смо могли да нађемо. На јужнословенском подручју има још много прелепих српских цркава, старих и нових, које треба да види западни хришћански свет, као вредне споменике једног народа који је кроз своју историју био духован и стваралачки, иако је стално морао да се бори против материјалистичких амбиција и разарачких склоности појединих освајачких народа из Азије и Европе. Зато се надамо да ћемо у наредној књизи ове серије представити нека дела класичне архитектуре католичких цркава у земљама Јужних Словена.

У подручју између Водене и Крагујевца и између Бустендила и Скадра налазе се

најчувеније старе цркве, које потичу из десетог до петнаестог века, а које су основали српски краљеви и властела. Све оне, чак и да смо имали њихове слике, не би могле да стану унутар корица само једне књиге. Цркве Црне Горе и Далмације, Хрватске, Славоније и Баната нису овде представљене из простог разлога што у овом тренутку није могуће добити њихове фотографије. Жао нам је такође што нисмо у могућности да нашим читаоцима представимо изглед модерних српских цркава у Мостару и Сарајеву, као и у Трсту. Српска Црква Светог Спиридона у Трсту је једна од најзначајнијих у јужнословенским земљама.

Ипак, овом књигом, ма како да је непотпуна, омогућили смо читаоцима у Великој Британији и Америци да добију неки утисак о јужнословенској уметности архитектуре. Надамо се да ће они, кад се једном рат заврши, моћи да посете камене споменике у којима је отеловљено много тога од богате душе и историје српског народа.

Њујорк, октобар 1917.

М. И. Пупин
уредник

<https://east-film.net>
www.istokfilm93.info